



Samen werken aan natuurlijk evenwicht

Nieuwsbrief gebiedsproces Beekvliet-Stelkampsveld

Nummer 6, oktober 2019

In Beekvliet-Stelkampsveld, tussen Barchem en Borculo, werken provincie Gelderland, Waterschap Rijn en IJssel, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten samen aan het ontwikkelen en herstellen van de bijzondere en kansrijke natte natuur in dit Natura 2000-gebied Stelkampsveld. De natuurherstelmaatregelen zijn vastgelegd in het beheerplan voor Stelkampsveld. Deze herstelmaatregelen zorgen ervoor dat het leefgebied van zeldzame planten- en diersoorten versterkt wordt door de oppervlakte te vergroten, natter en minder voedselrijk te maken. Maatregelen voor natuur, landschap en water zijn onderdeel van een grotere gebiedsaanpak, waarin we samen met het gebied ook werken aan structuurverbetering van de landbouw, landschapsherstel en recreatie.

Start uitvoering herstelmaatregelen

Dit najaar start de uitvoering van de herstelmaatregelen in Stelkampsveld om de natuur weerbaarder te maken. Leefgebieden van de zeldzame planten- en diersoorten worden vergroot en met elkaar verbonden, en de oppervlakte en kwaliteit van de bloemrijke en heiderijke graslanden is straks toegenomen. We voeren de werkzaamheden in fasen uit. Als eerste gaan we op diverse plekken bos geheel of gedeeltelijk verwijderen. Volgend jaar volgen de andere herstelwerkzaamheden, zoals afgraven van de voedselrijke bovengrond en het verhogen van het grondwaterpeil.

Noodzaak van natuurherstel

Stelkampsveld is rijk aan bijzondere vormen van natuur. Het is het best bewaarde en deels herstelde restant van het Achterhoekse landschap zoals dat er eeuwenlang uit heeft gezien. Een goed bewaard coulisselandschap van hoge essen met elk hun eigen boerderij, omzoomd door bosjes en houtwallen, met ertussen lage beekdalgronden en heidegebieden in de buurt. Het gebied heeft nog goed ontwikkelde natuur, zoals droge en vochtige heiden en heischraal grasland, met plantensoorten als klokjesgentiaan, liggende vleugeltjesbloem, blauwe knoop en tormentil. Ook vind je in Stelkampsveld vochtige en bloemrijke graslanden (blauwgraslanden), waarvan er nog maar enkele in Nederland zijn.

Bijzondere natuur behouden en versterken

Het Natura 2000-gebied Stelkampsveld is een afwisselend gebied van essen, kalkmoerassen, houtwallen, bosjes en heiden met vennen. Het kroonjuweel van het Stelkampsveld is het vochtige grasland (blauwgrasland) met veel zeldzame plantensoorten, zoals de grote muggenorchis, parnassia en wolfsklauwmos. Dit afwisselende landschap is aantrekkelijk voor insecten. Zo komen in het gebied zeker 25 verschillende soorten libellen voor, zoals tengere pantserjuffer, glassnijder en beekoeverlibel. De kleine ijsvogelvlinder en boomkikker voelen zich ook in het gebied thuis. Het is het broedgebied van de ijsvogel en wielewaal, en de laatste jaren zijn de roodborsttapuit en grauwe klauwier waargenomen.

Deze bijzondere natuur willen we behouden en versterken. Veel zeldzame planten en dieren hebben het namelijk moeilijk. Hun leefgebied is klein, de lucht is te zuur en de grond is te droog en te voedselrijk. Als we de omstandigheden verbeteren, dan kan de natuur zich herstellen. Zo is de natuur beter bestand tegen invloeden van buitenaf, zoals langdurige droogte en stikstof.



Kleine ijsvogelvlinder, foto Vlinderstichting

We zijn trots op deze rijke natuur van Stelkampsveld. Maar helaas gaat het niet goed met de bijzondere en beschermde planten- en diersoorten in het gebied. Dat komt doordat de leefgebieden te klein zijn, de lucht te zuur is en de grond te droog en te voedselrijk. Om deze kwetsbare natuur voor de toekomst te behouden, robuuster te maken en de biodiversiteit te vergroten, zijn meerdere maatregelen nodig. Deze maatregelen zijn gericht op:

- het tegengaan van verdroging
- het verminderen van de invloed van stikstof
- het uitbreiden van de oppervlakte natuur
- het verbinden van de bloemrijke graslanden en heideterreinen.

Peter Drenth, gedeputeerde voor natuur: 'Het herstel van de natuur in Stelkampsveld is hard nodig om de kenmerkende planten en dieren te behouden en terug te laten keren. Juist nu, met de discussie rondom stikstofuitstoot en de grote invloed die dit heeft op onze natuur, is het belangrijk om door te gaan met de maatregelen die de gevolgen van die uitstoot aanpakken. De bijzondere natuur in Stelkampsveld blijft behouden en wordt zelfs sterker.'

Eerste fase natuurherstel

Half november starten we met het verwijderen van bomen. Dat is de eerste stap in het pakket aan maatregelen om de natuur te herstellen en uit te breiden, en daarmee de biodiversiteit te vergroten. Grijpen we niet in, dan zullen de vele bijzondere planten- en diersoorten die afhankelijk zijn van heide, van open en vochtige graslanden hier verdwijnen.

We moeten hiervoor zo'n 18 hectare bos weghalen. Dat is veel. En veel mensen vinden het zonde dat bomen worden gekapt. We begrijpen deze zorgen. We gaan bij het kappen van de bomen zorgvuldig te werk en sparen daarbij waardevolle bomen en plekken. Zodoende kijken we heel goed welke (kap)maatregelen we waar moeten nemen.

Verdroging tegengaan

Een van de maatregelen om verdroging tegen te gaan is het verwijderen van overwegend naaldbos op hogere delen van Stelkampsveld. Het bos op deze hogere delen vangt met naalden en blad regenwater op, waardoor het regenwater de grond niet bereikt. Bovendien nemen de bomen grondwater op. Hierdoor is er te weinig water beschikbaar voor de lager gelegen beschermde natuur. Door naaldbos te verwijderen op iets hogere delen van Stelkampsveld stroomt het regenwater van deze hogere delen naar lagere terreindelen met de zeldzame blauwgraslanden.

Uitbreiden natuur

Uitbreiden van de bijzondere natuur is nodig omdat kleine natuurgebieden kwetsbaar zijn. Bijvoorbeeld voor calamiteiten, zoals de droogte van 2 jaar op rij laat zien. Grotere gebieden hebben meer ruimte voor plantensoorten om de droogte te overleven. Ze kunnen dan de jaren erna de rest van het gebied weer langzaam ‘koloniseren’. In kleine gebieden sterven die soorten dan waarschijnlijk uit. Op plekken waar nu bos staat, liggen goede mogelijkheden voor uitbreiding van vochtige en droge heide en het zogenaamde heischraal grasland. Dit is bijzondere natuur met kleurige bloemen en komt voor op overgangen van heide naar voedselarme gronden. Er groeien plantensoorten als gevlekte orchis, klokjesgentiaan, heidekartelblad, liggende vleugeltjesbloem, blauwe knoop, stekelbrem en tormentil. Karakteristieke vlindersoorten profiteren van de grotere oppervlakte van heischraal grasland: hun leefgebied wordt daarmee vergroot en verbeterd.

Verbinden bloemrijke natuur

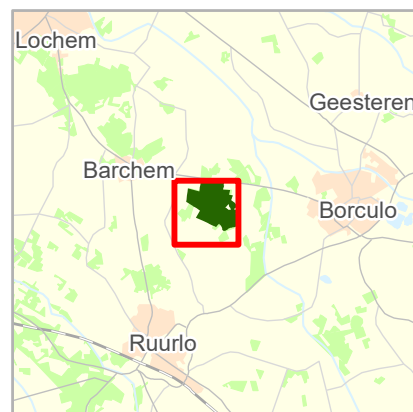
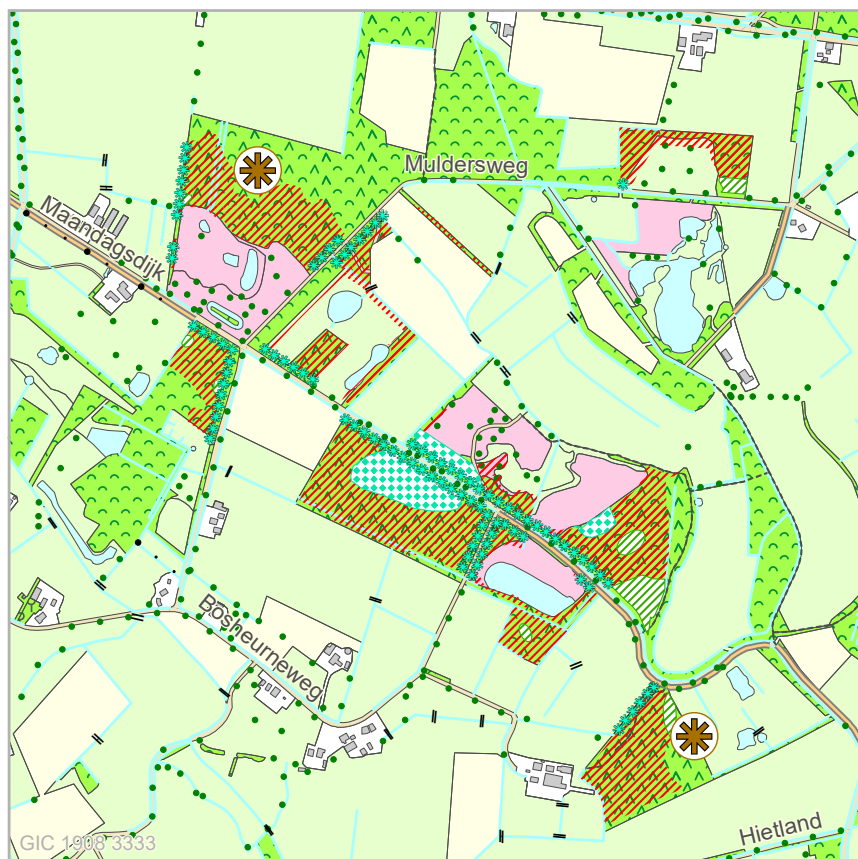
Bos vormt soms een barrière voor de uitwisseling van diersoorten tussen de bloemrijke graslanden en tussen de heideterreinen. Door een verbinding te maken, kunnen de zeldzame libellen, vlinders en andere insecten straks van het ene naar het andere leefgebied vliegen. Dat is van levensbelang, omdat ze zo hun soortgenoten kunnen vinden voor paring.



Toekomstbeeld heide en heischraal grasland na boskap




Toekomstbeeld open heide na boskap




Te kappen

 Bos

Te handhaven

 Rond horstboom

 Bomensingel

 Vanwege jeneverbessen

 Vanwege flora- en faunawaarden

Locaties met boskap zijn rood gearceerd. Niet alle bomen worden op die percelen verwijderd, hier en daar blijven individuele en groepjes bomen staan.

Maatregelen om natuur te versterken

Alle lidstaten van de Europese Unie hebben met elkaar afgesproken om de zeldzame en bijzondere planten- en diersoorten en hun leefgebied te beschermen en uit te breiden. Sommige van die natuurwaarden worden ook nog eens bedreigd door de grote hoeveelheid stikstof die in de lucht zit en in de bodem terecht komt. Stikstof verrijkt de bodem. Daar groeien planten goed op die van voedselrijke grond houden, zoals brandnetels en grassen. Beschermde plantensoorten die van voedselarme bodems houden verdwijnen, zoals de orchidee. En dieren die van deze planten afhankelijk zijn, overleven het ook niet, zoals bepaalde soorten libellen en vlinders. Er zijn maatregelen vastgesteld om de effecten van stikstof op de natuurgebieden te beperken. We zijn verplicht om deze maatregelen voor natuur uit te voeren. In het beheerplan Natura 2000 Stelkampsveld zijn voor de bedreigde, heel bijzondere natuurwaarden maatregelen beschreven om deze sterker te maken tegen een te veel aan stikstof. Deze maatregelen gaan over het inrichten en beheren van natuur, het verbeteren van de leefgebieden van dieren, maar ook over het verbinden van natuurterreinen en over het uitbreiden van bijzondere natuurgebieden. Uitbreiding is nodig omdat de natuurgebieden daarmee robuuster worden.



Stelkampsveld

Bescherming planten en dieren tijdens en na werk

We willen tijdens en na de werkzaamheden zo zorgvuldig mogelijk omgaan met de veelal kwetsbare soorten in Stelkampsveld. Daarvoor nemen we verschillende maatregelen. Enkele voorbeelden zijn:

- Bij de kap houden we rekening met bomen en struiken of boomgroepen die vanuit natuur- of landschapswaarden van belang zijn. Deze bomen, struiken en boomgroepen worden gespaard.
- We houden rekening met plekken waar bijzondere plantensoorten voorkomen, zoals kleine valeriaan en de grote keverorchis. Op plekken waar deze soorten voorkomen, wordt niet gekapt.
- Bomengroepen met nesten waar vogels naar terugkeren (zoals roofvogels vaak doen), worden gespaard. We hebben onderzoek gedaan naar het voorkomen van vleermuizen, dassenburchten en jaarrond beschermde nesten van onder andere wespandief en havik.
- Tijdens de uitvoering van het grondwerk wordt koningsvaren naar geschikte locaties overgezet.
- Langs de zandwegen blijft een bomensingel staan, alleen de sparren gaan er tussenuit. Daarachter is het landschap opener. Daarmee blijft het beeld van een beschaduwde strook langs wegen behouden. Onder deze bomen kunnen struiken groeien. Ook worden holtebomen gespaard als schuilplaats voor vogels en zoogdieren. Bomen-singels hebben ook een functie als geleiding van vleermuizen naar hun jachtgebieden.
- Buiten het kerngebied van Stelkampsveld planten we weer een aantal singels en bosjes aan.

Planning werkzaamheden

De kapwerkzaamheden starten ongeveer half november. De exacte startdatum is pas kort voor aanvang van de werkzaamheden bekend, dit hangt onder andere af van de weersomstandigheden. De aannemer werkt van maandag tot en met vrijdag. Een enkele keer wordt mogelijk ook op zaterdag gewerkt. De werkzaamheden bestaan naast het verwijderen van bomen, uit het vervoer van stammen en takhout naar depots en het versnipperen van resthout. Gedurende de uitvoering treffen we verkeersmaatregelen: wegen worden voorzien van bebording en zo nodig tijdelijk afgesloten. Waarschijnlijk worden er op een aantal locaties tijdelijk rijplaten gelegd. De werkzaamheden kunnen voor wat overlast zorgen. Denk bijvoorbeeld aan geluidsoverlast van de zaagmachines en transport met vrachtwagens. We doen er uiteraard alles aan om overlast zoveel mogelijk te beperken. Het is nog niet bekend hoelang de werkzaamheden duren, maar ze zullen begin 2020 zijn afgerond.



Bomensingel langs zandweg



Heischraal grasland

Compensatie

Bij boskap is compenseren door nieuw bos aan te planten verplicht. Een uitzondering hierop vormt de boskap die wordt uitgevoerd als herstelmaatregel voor Natura 2000-gebieden. Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland stellen op dit moment bosbeleid voor het beheer van bomen en bos in Gelderland op. Ook het vraagstuk boscompensatie in relatie tot natuurherstel komt daarin aan de orde.

De verwachting is dat de notitie in het voorjaar van 2020 gereed is. Het is daarom nu nog niet bekend of de oppervlakte gekapt bos in Stelkampsveld gecompenseerd wordt.

Meer informatie

Wilt u meer weten of heeft u vragen over de werkzaamheden? Van 20 november tot en met 18 december is elke woensdagmiddag tussen 15.00 en 17.00 uur een medewerker van Staatsbosbeheer of provincie Gelderland aanwezig bij de kruising van de Maandagsdijk met de Muldersweg. U kunt over de uitvoering van de kapwerkzaamheden ook contact opnemen met Doreen Rutgers, boswachter bij Staatsbosbeheer, telefonisch op 06 54 95 74 03 of per mail d.rugers@staatsbosbeheer.nl. Heeft u vragen over het project Beekvliet-Stelkampsveld, neem dan gerust contact op met gebiedsregisseur Pascal Thijssen. Hij is telefonisch bereikbaar op 06 109 42 155 en per mail via p.thijssen@wrij.nl.

Impressie toekomstig natuurgebied

Bent u benieuwd het Natura 2000-gebied er uit komt te zien? Bekijk dan de 3D-visualisatie van Stelkampsveld op youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=tTt7rAK1prI>.

Horen en zien wat er gaat gebeuren?

Provincie Gelderland en Staatsbosbeheer organiseren voor belangstellenden twee excursies. U kunt dan ter plekke zien en horen wat er gaat gebeuren en wat de resultaten op termijn zullen zijn. Op vrijdag 8 november van 15.30 uur - 17.00 uur en zaterdag 9 november van 10.00 uur - 11.30 uur kunt u onder begeleiding het gebied in. Meld u uiterlijk 6 november aan via stelkampsveld@gelderland.nl, s.v.p. met vermelding van:

- uw naam
 - telefoonnummer
 - aantal personen
 - keuze dag excursie: 8 of 9 november.
- U ontvangt een bevestiging van uw opgave. Nadere informatie over de excursie en de startplaats ontvangt u uiterlijk een dag voorafgaand aan de excursie. Met vragen over de excursie kunt u ook terecht bij stelkampsveld@gelderland.nl.

Inrichtingsplan definitief

Het eindconcept inrichtingsplan hebben we tijdens de inloopbijeenkomst in januari gepresenteerd. Diverse eigenaren en belanghebbenden hebben waardevolle aanvullingen gegeven of gevraagd om kleine aanpassingen. Aanvullingen hebben geleid tot een nog betere kwaliteit van het inrichtingsplan. Het inrichtingsplan is daarmee nu definitief.

Aanvragen vergunningen

We zijn nu bezig met het aanvragen van de vergunningen die nodig zijn om de tweede fase van de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren. In deze tweede fase gaat het om het afgraven van de voedselrijke bovengrond, het uitvoeren van preventieve (mitigerende) maatregelen voor landbouwpercelen, gebouwen en kelders en het verhogen van het grondwaterpeil. Een ontgrondingsvergunning is aangevraagd. Met de gemeenten Lochem en Berkelland worden de aanvragen voor de omgevingsvergunning voorbereid. Tegelijkertijd maken we op basis van het inrichtingsplan een bestek. Een bestek is een lijst met toelichting van werkzaamheden aan de hand waarvan een aannemer kan inschrijven op het werk.

Gevolgen PAS-uitspraak rechter voor Natura 2000-gebieden

De Raad van State oordeelde op 29 mei dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer mag worden gebruikt als basis voor de vergunningverlening. Doel van het PAS was om de natuur te versterken en tegelijkertijd economische groei mogelijk te maken. Het beëindigen van het PAS heeft gevolgen voor economische activiteiten die stikstof produceren en die van invloed zijn op de Natura 2000-gebieden. Maar de uitspraak bevestigt het belang van het uitvoeren van maatregelen voor natuur. De noodzaak daarvoor is daarmee zelfs groter geworden.

Natuurmaatregelen

Het uitvoeren van maatregelen voor natuur in en bij de Natura 2000-gebieden moet dus doorgaan. Deze maatregelen maken de natuur sterker, waar-door ze beter bestand is tegen te veel stikstof. In de 15 Gelderse Natura 2000-gebieden doen we dat door bijvoorbeeld het verwijderen van de voedselrijke toplaag van de bodem, het verhogen van het grondwaterpeil in en rondom deze natuurgebieden en het omvormen van (landbouw)gronden naar natuur.

Programma Aanpak Stikstof

Het voormalige PAS was een methodiek om ruimte te geven aan economische ontwikkelingen die stikstof produceren en daardoor van invloed zijn op de Natura 2000-gebieden. Door de combinatie van het verminderen van uitstoot van stikstof en het aanpakken van de gevolgen in de natuur, ontstond er weer extra ruimte voor nieuwe economische activiteiten die stikstof uitstoten. Provincies en ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur en Waterstaat onderzoeken nu samen de gevolgen van en hoe nu verder.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op Bij12: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/veelgestelde-vragen/>

Maatregelen voor gebouwen en kelders

In de vorige nieuwsbrief van januari 2019 informeerden we u over de procedure van preventieve (mitigerende) maatregelen voor gebouwen, kelders en landbouwpercelen. Deze maatregelen moeten schade voorkomen als gevolg van een verhoging van het grondwaterpeil. Wat is nu de stand van zaken?

Rapporten gebouwen en kelders

Het adviesbureau Wareco heeft circa 85 adressen bezocht waar mogelijk schade kan ontstaan aan bebouwing. Mogelijke schade en maatregelen zijn in rapporten vastgelegd. Deze zijn inmiddels met de eigenaren besproken door de gebiedsregisseur Pascal Thijssen van Waterschap Rijn en IJssel. Hier en daar heeft dat geleid tot aanpassingen al of niet na aanvullend onderzoek. Vervolgens heeft Wareco een begroting gemaakt van de kosten.

Mestkelders

Speciale aandacht was nodig voor de mestkelders. Om goed in beeld te krijgen wat de gevolgen zijn van de grondwaterpeilstijging voor de mestkelders heeft bureau ABT uit Velp circa 60 mestkelders nader onderzocht en in beeld gebracht wat de risico's zijn voor de kelders en hoe deze te voorkomen. Deze bevindingen zijn ook vastgelegd in een rapport per locatie. Met elke eigenaar wordt het rapport besproken. Blijkt uit de bevindingen dat er schade te verwachten is, dan wordt het schadebedrag of de afspraken over de uitvoering van maatregelen opgenomen in de vaststellingsovereenkomst.

Landbouwpercelen

Het waterschap heeft in beeld gebracht en vastgelegd waar schade aan landbouwpercelen kan ontstaan. Ook dit is met de eigenaren van de betreffende percelen besproken. Het taxatiebureau Grondzaken Dienstencentrum heeft een berekening gemaakt van de kosten van de maatregelen, zoals ophogen van percelen en de grondbewerking die daardoor nodig is. Maar ook van de te verwachten opbrengst-derving per gewassoort tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en de eerste jaren daarna.

Vaststellingsovereenkomst

Alle afspraken over de te nemen maatregelen die schade aan bebouwing en percelen moeten voorkomen of te vergoeden, leggen we vast in een vaststellingsovereenkomst. Dit is een overeenkomst waarin staat wat de hoogte is van de schade en hoe deze is bepaald, hoe de schade wordt afgehandeld en door wie en hoe de uitbetaling plaatsvindt. De gebiedsregisseur gaat weer met iedere eigenaar in gesprek en hoopt tot overeenstemming te komen.

Klokjesgentiaan; geen alledaagse verschijning

De klokjesgentiaan is een mooi fijn plantje met grote hemelsblauwe bloemen met lichte spikkeltjes. Het bloeit van juli tot in september en is te bewonderen in Stelkampsveld. De planten kunnen wel 40 jaar oud worden! Maar door het verslechteren of zelfs verdwijnen van leefgebieden is het plantje steeds zeldzamer geworden. Met de juiste maatregelen krijgt de klokjesgentiaan weer een kans.



Klokjesgentiaan, een prachtig plantje van vochtige heide, heischraal grasland en blauwgrasland. Foto Hans Dekker, Saxifraga

Behouden door verbeteren leefomstandigheden

Het plantje groeit goed op een vochtige, voedselarme en iets zure, maar niet te zure bodem. Door onder andere verdroging van de grond en te veel stikstof, zijn de leefomstandigheden van de klokjesgentiaan verslechterd. Bij verdroging wordt de bodem namelijk te zuur en verdwijnt de soort. Door het verwijderen van bomen en natter maken van het gebied, kan de klokjesgentiaan zich weer uitbreiden op de oude leefgebieden. Zo kunnen we deze karakteristieke soort van het Stelkampsveld behouden voor de toekomst!



Gentiaanblauwtje, een zeldzame vlinder die afhankelijk is van de klokjesgentiaan. Foto Hans Dekker, Saxifraga

Belangrijke gastheer

Er is nog een reden om de klokjesgentiaan te behouden. De plant is namelijk de gastheer van een bijzondere vlinder, het gentiaanblauwtje. Dit zeldzame vlindertje legt zijn eitjes alleen op de klokjesgentiaan. Het gentiaanblauwtje komt helaas niet meer voor in de omgeving van het Stelkampsveld. Maar als we de kwaliteit van de leefgebieden van de klokjesgentiaan verbeteren, keert het gentiaanblauwtje hopelijk ook weer terug.

Projectplan Waterwet en watermaatregelen

Om de watermaatregelen in Stelkampsveld te kunnen uitvoeren moet Waterschap Rijn en IJssel een projectplan Waterwet opstellen. In het projectplan staan de watermaatregelen en hoe deze worden uitgevoerd. Het college van Dijkgraaf en Heemraden stelt het projectplan Waterwet vast. Belanghebbenden hebben de gelegenheid hierop te reageren door een zienswijze in te dienen.

De procedure van het projectplan start later dan verwacht. Eerst is het van belang dat er alle duidelijkheid is over het effect van het verhogen van het grondwaterpeil op bebouwing en mestkelders en de eigenaren daarvan op de hoogte zijn. De planning is dat begin 2020 het projectplan in procedure wordt gebracht. U wordt hierover tijdig geïnformeerd.

Planning herstelmaatregelen Stelkampsveld

Najaar 2019

- Start uitvoeren boskap (eerste fase)

Winter 2019 - voorjaar 2020

- Opstellen en sluiten vaststellings-overeenkomsten watermaatregelen

Voorjaar 2020

- Besluitvorming Waterschap Rijn en IJssel over Ontwerp Projectplan Waterwet
- Start vergunningenprocedures
- Gebiedsbijeenkomst over Ontwerp Projectplan Waterwet en overige vergunningen o.b.v. definitief ontwerp inrichtingsplan
- Aanbesteden bouwkundige maatregelen (bebouwing en (mest)kelders)
- Aanbesteden uitvoering werkzaamheden (tweede fase)

Voorjaar - zomer 2020

- Bouwkundige maatregelen

Medio 2020 – eind 2021

- Grondwerk aan aanpassing watersysteem

Colofon

Deze nieuwsbrief is een initiatief van provincie Gelderland en komt tot stand in samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en gemeenten Berkelland en Lochem. U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u eigendommen heeft in of dicht bij Beekvliet-Stelkampsveld, omdat u omwonende bent of in het verleden betrokken was bij ontwikkelingen in het gebied. Wij houden u via deze nieuwsbrief op de hoogte van de ontwikkelingen in Beekvliet-Stelkampsveld.

Aanmelden en afmelden nieuwsbrief

Gedurende de looptijd van het project ontvangt u 2 keer per jaar een nieuwsbrief, of vaker als er nieuws is. De nieuwsbrieven sturen we digitaal. Ontvangt u de nieuwsbrief nog niet? Stuur dan een mail naar: stelkampsveld@gelderland.nl. Als u geen e-mailadres heeft, neem dan telefonisch contact op via 026 359 99 99, dan sturen wij u de nieuwsbrief per post. Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Dan kunt u zich afmelden via bovenstaand mailadres en telefoonnummer.

Meer informatie op website

Achtergrondinformatie en documenten kunt u raadplegen op www.gelderland.nl/stelkampsveld. U vindt op deze pagina het Natura 2000-beheerplan van Stelkampsveld. Ook de vorige nieuwsbrieven staan op deze website.

Provincie Gelderland

Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 CX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl